

یادداشتی درباره پایگاه Dimensions

مریم زیاری، کارشناس پژوهش دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

پایگاه Dimensions چیست؟

Digital Science شرکتی است که در حوزه فناوری فعال است. این شرکت کارش را با تامین فناوری برای شرکت انتشاراتی Nature MacMilan در سال ۲۰۱۰ آغاز کرد و در سال ۲۰۱۵ شرکت Global Research Identifier Database را راه اندازی کرد و وارد عرصه شاخص‌های پژوهشی شد. در سال ۲۰۱۷ صحبت از محصول جدیدی بود که این شرکت در دست کار دارد و اعلام کرده بود که می‌خواهد محصولی ارائه نماید که تمام فعالیت‌های مربوط به ارزیابی شاخص‌های پژوهشی را در محیطی یکپارچه در دسترس بگذارد و رقابتی نو را با Elsevier و ISI کلید بزند.

Dimensions محصولی جدید شامل یک پایگاه داده استنادی و یک مجموعه تحلیل و ارزیابی پژوهش با عملکرد جستجو و کشف و دسترسی به مقالات با رویکردی نوین است. در مقایسه با رقبای خود Dimensions داده‌هایی گسترده و یکپارچه را در دسترس کاربران قرار می‌دهد، همچنین یک رویکرد فراگیر برای پوشش محتوا با استفاده از مدل کسب و کار "freemium" و یک تجربه نوین از جستجو، کشف و دسترسی به منابع و مقالات تمام متن است.

اول، باید اشاره کرد که Dimensions از مجموعه‌ای از روابط مختلفی که امکان برقراری آن را ایجاد کرده، ساخته شده است. پایگاه‌های اطلاعاتی استنادی بر اساس روابط بین یک واحد انتشار یافته، مانند مقالات مجلات و ثبت اختراعات و طرح‌های پژوهشی و غیره شکل می‌گیرند. Dimensions نیز شامل روابط مرتبط با گزنت‌های پژوهشی، مطالعات بالینی، با نرمال‌سازی گسترده برای زمینه‌ها، رشته‌ها و موسسات گوناگون است. واضح است که Digital Science یک پلتفرم قدرتمند را ایجاد کرده است که دسته‌بندی محصولات پایگاه داده استناد و تجزیه و تحلیل را در یک پلتفرم جدید یکپارچه کرده است. بنابراین Digital Science محصول مشابهی را به کتابخانه‌های دانشگاهی و دفاتر تحقیقاتی دانشگاه، و همچنین به عنوان پیشگامان و سایر مجاری آکادمیک عرضه می‌کند.

دوم، Dimensions از لحاظ پوشش محتوا فراگیر است، ولی نه محتوایی همچون Scopus و Web of Science. ادعا می‌کند که مواردی تقریباً ۲۵٪ بیشتر از Scopus را پوشش می‌دهد، هرچند Scopus ادعا می‌کند که در پیگیری استنادها ۶۰٪ بهتر و قوی‌تر از Dimensions عمل می‌کند. Dimensions به جای یک نمایه استنادی فیلترهای جستجوی متنوعی را پیشنهاد می‌دهد. به عنوان مثال، با Dimensions هنگام جستجو در متون علمی، می‌توانید نتایج را فقط برای آن دسته از مجلات که در DOAJ، Web Science، یا سایر منابع محدود شده‌اند، محدود کنید.

سوم، Dimensions با یک مدل کسب و کار مدرن ساخته شده است. دسترسی عمومی پایه، از جمله جستجوی قدرتمند پایگاه داده در یافتن مقاله‌ها و پیوند از آن به گزنت‌ها و ثبت اختراعات، همه آزاد و رایگان است و نیازی به ثبت نام ندارد. شما می‌توانید آن را تا زمانیکه نیاز به دسترسی‌های بیشتر ندارید استفاده کنید. این نسخه رایگان شامل بسیاری از قابلیت‌های Scopus و Web of Science می‌شود، به طوری که ممکن است بتواند در آینده جای آنها را در برخی دانشگاهها و موسسات پژوهشی بگیرد. مدیر عامل Digital Science تأکید کرده است که در این مقوله، داده‌ها کالایی هستند پایه و باید به صورت آزادانه در دسترس همه باشند. Dimensions افراد را تشویق می‌کند که با استفاده از حساب‌های کاربری دانشگاه خود برای خدمات رایگان ثبت نام کنند، و در نظر داشته باشند که برخی ویژگی‌های پیشرفته‌تر می‌توانند به صورت خودکار فعال شوند، و اگر دانشگاه نسخه سازمانی Dimensions را خریداری کند، به صورت هوشمند، همه این حساب‌ها به نسخه سازمانی که دانشگاه خریداری کرده منتقل و مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

مزیت پایگاه Dimensions چیست؟

در صورتیکه پایگاه Dimensions بتواند جوابگوی هر سه مساله فوق باشد، قیمتش بسیار ارزان است و صرفه جویی زیادی در بودجه علم سنجی دانشگاهها خواهد شد. به ویژه که دسترسی فردی به این محصول رایگان است و هر استادی می تواند نام خودش را ثبت کند و در این محیط کار کند و تنها زمانی که دانشگاه بخواهد وارد این کار شود باید اشتراک سالانه بپردازد که در این صورت داده های استادان و دانشجویان دکتری و تحصیلات تکمیلی از بین نرفته و عینا و به صورت هوشمند به محیط دانشگاه مربوطه منتقل خواهد شد، به شرط آنکه حساب های کاربری که استادان ایجاد می کنند با استفاده از IP دانشگاه باشد.

نسخه سازمانی که Dimensions Plus نامیده می شود، اشتراک سالانه ای بالغ بر ۱۰،۰۰۰ تا ۳۰،۰۰۰ دلار است که بیشتر فعالیتهای مورد نیاز به عنوان ابزار تحلیل و ارزشیابی پژوهش را پشتیبانی می کند، از جمله این امکان را می دهد که گزینش های پژوهشی، آزمون های بالینی و ثبت اختراعات را جستجو و تجزیه و تحلیل کنند و انواع مختلف تحلیل، مصور سازی ها و مقایسه های مختلف را انجام دهند. همچنین Dimensions Plus نسخه ای طراحی کرده که ابزارهایی را برای استفاده سرمایه گذاران پژوهشی و ناشران در اختیار می گذارد.

و در نهایت Dimensions با استفاده از ReadCube، امکان جستجو، کشف و بازیابی تعداد بسیار زیادی از مقاله های علمی و در نهایت محتوای علمی نمایه شده را در اختیار می گذارد. از زاویه جستجو و کشف، باید اشاره شود که بیش از ۵۰ میلیون مقاله تمام متن، حال از یک پایگاه عام مانند PubMedCentral یا از یکی از پایگاه های دسترسی آزاد مانند آرشيو و در صورتیکه با ناشری قرارداد داشته باشد از پایگاه آن ناشر در محیط ReadCube استفاده می کند که قدرت بازیابی و دسترسی مجموعه را بالاتر ببرد. بنابراین این امتیازی بالا است که فرد می تواند همراه با تحلیل استنادی و نیز ابزار پژوهشی، قابلیت دسترسی متن کامل مقاله ها را هم با جستجو به دست بیاورد. به نظر می آید Dimensions ابزار کشفی قوی تر از سایر پایگاه های استنادی در اختیار دارد. دو پایگاه دیگر متن کامل مقاله را در دسترس نمی گذارند یا پیوندهای کمی برای دسترسی ها دارند و بیشتر این پیوندها به محصولات تجاری مربوط است که قبلا باید بهای اشتراک آنها را پرداخته باشید.

از زاویه دسترسی، به این دلیل که الگویی ساده مانند SciHub مد نظر بوده است، Dimensions از ReadCube PDF Reader برای نمایش مقالات استفاده می کند، که امکان دسترسی یکپارچه به کاربران را می دهد. این ابزار امکان استفاده از همه مقاله ها و محتواهای مختلف پایگاه ها و منابعی که از ناشرین مختلف خریداری کرده اید با استفاده از قراردادهای بین کاربر و ناشر در یک محیط یکپارچه فراهم می کند. علاوه بر این، در طول زمان، هر کاربر ثبت شده ReadCube دارای حساب کاربری در Dimensions خواهند شد. به عنوان یک نتیجه از نمایه سازی کامل متن و دسترسی یکپارچه به همه محتوای تحت لیسانس دسترسی باز و واسپار گاهها^۲ و با گسترش هایی در جستجوهای یکپارچه، تحلیل استنادی و ابزارهای ارزیابی امور پژوهشی و همه در یک محیط امکان اینکه این پایگاه به نقطه شروع همه جستجوهای دانشگاهیان بشود بسیار زیاد شده است. جالب خواهد بود ببینیم آیا این ناشران بیشتر به سمت استفاده از ReadCube خواهند رفت یا خیر؟

References:

۱. عمرانی، س.ا. (۱۳۹۷). دایمنژنز Dimensions ابزاری جدید برای ارزیابی های پژوهشی و تحلیل استنادی: رقیبی جدی برای Web of Science و Scopus. سخن هفته لیزنا، ۳۸۹. Retrieved 10 May 2022 /
۲. موسوی زاده، م.، نوروزی چاکلی، ع.ا.، پوررونقی، ر. (۱۳۹۹). تحلیل کیفی ابعاد و چارچوب معماری پایگاه سایول از نظر تحلیل، پردازش و مدیریت اطلاعات پژوهشها. پردازش و مدیریت اطلاعات. ۳۵(۳)، ۷۸۴-۷۵۵. Retrieved 10 May 2022 /
3. <http://yabesh.ir/11611/> Retrieved 11 May 2022.

² arXiv

³ Repository